

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12852

MAYSELEKH

---

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ליטעראטור פאר דער שול

I

מעשה לעד

CENTRAL JEWISH LIBRARY & PRESS ARCHIVES

ארויסגעגעבן

פון דער

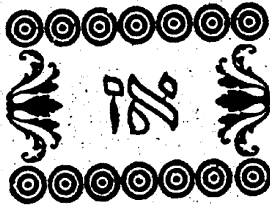
י. ל. פריץ-שול

אין וויניפעג

PUBLISHED BY I. L. PERETZ SCHOOL IN WINNIPEG

Printed by the
ISRAELITE PRESS
Winnipeg, Canada

דער רעטעד

דער פרילינג איז געקומען, האט דער זיידע נוח
פאר דער ארבעט זיך גענומען און האט
פארזעצט א רעטעד.

איז געקומען דער זומער, איז דער רעטעד
אויסגעוואקסן א גרויסער, א גרויסער און א
גערעטענער.

האט דער זיידע נוח געוואלט דעם רעטעד
פון דער ערד ארויסשלעפן.

ער שלעפט און ציט, ציט און שלעפט און
ארויסשלעפט דעם רעטעד קאן ער ניט.

האט דער זיידע נוח די באבע זלאמע גע-
רופן, זי זאל אים העלפן דעם רעטעד פון דער
ערד ארויסשלעפן.

די באבע זלאמע שלעפט דעם זיידן פאר
דער קאפאמע, דער זיידע נוח שלעפט דעם
רעטעד מיטן גאנצן כוח, זיי שלעפן-ציען, ציען-
שלעפן, נאר דעם רעטעד ארויסשלעפן קאנען
זיי ניט.

האַט די באַבע זלאַטע גערופן איר אייניקל
פריידל.

דאָס אייניקל פריידל שלעפט די באַבע פארן
קליידל, די באַבע זלאַטע שלעפט דעם זיידן פאר
דער קאפאָטע, דער זיידע נוח שלעפט דעם
רעטעך מיטן גאנצן כוח, זיי שלעפן-ציען, ציען-
שלעפן, נאָר ארויסשלעפן דעם רעטעך קאָנען זיי
ניט.

האַט דאָס אייניקל פריידל גערופן דאָס הינ-
טעלע-טרעפעלע.

הינטעלע-טרעפעלע שלעפט דאָס מיידעלע
פארן צעפעלע, דאָס אייניקל פריידל שלעפט די
באָבן פארן קליידל, די באַבע זלאַטע שלעפט
דעם זיידן פאר דער קאפאָטע, דער זיידע נוח
שלעפט דעם רעטעך מיטן גאנצן כוח, זיי
שלעפן-ציען, ציען-שלעפן, נאָר ארויסשלעפן דעם
רעטעך קאָנען זיי ניט.

האַט דאָס הינטעלע-טרעפעלע גערופן דאָס
קעצעלע-דראפקעלע.

קעצעלע-דראפקעלע שלעפט דאָס הינטע-
לע פאר א לאַפקעלע, הינטעלע-טרעפעלע שלעפט
דאָס מיידעלע פארן צעפעלע, דאָס אייניקל
פריידל שלעפט די באָבן פארן קליידל, די באַבע
זלאַטע שלעפט דעם זיידן פאר דער קאפאָטע,

דער זיידע נוח שלעפט דעם רעטעד מיטן
גאנצן כוח, נאָר ארויסשלעפן דעם רעטעד קאָ-
נען זיי ניט.

האַט דאָס קעצעלע-דראַפקעלע גערופן דאָס
מיזעלע-ברעקעלע.

מיזעלע-ברעקעלע שלעפט דאָס קעצעלע
פארן עקעלע, קעצעלע-דראַפקעלע שלעפט דאָס
הינטעלע פאר א לאַפקעלע, הינטעלע-טרעפעלע
שלעפט דאָס מיידעלע פארן צעפעלע, דאָס
אייניקל פריידל שלעפט די באָבן פארן קליידל,
די באָבע זלאַטע שלעפט דעם זיידן פאר דער
קאפאָטע, דער זיידע נוח שלעפט דעם רעטעד
מיטן גאנצן כוח, זיי שלעפן-ציען, ציען-שלעפן
און האָבן קוים דעם רעטעד פון דער ערד
ארויסגעריסן.

דער זיידע קוועלט, דער רעטעד אים גע-
פעלט, די באָבע זינגט, דאָס אייניקל שפּרינגט,
דאָס הינטעלע האווקעט, דאָס קעצעלע ניאווקעט
און דאָס מיזעלע-ברעקעלע פאַכעט מיטן
עקעלע.

דעם ערשטן שבת, גאָבן שול, אויב די
קינדער וועלן ביים טיש זיצן שטיל, וועט די
באָבע דעם רעטעד אַפשיילן, און דעם זיידן
מיט די קינדערלעך צעטיילן: געשאָבן, געבראַקט,
באזאלצן מיט זאַלץ, פארהאַקט מיט ציבעלע,

באגאסן מיט שמאלץ. די קינדער וועלן עסן מיטן
פולן מויל, און דעם זיידן העלפן זינגען זמירות
אויפן קול; און די באבע וועט זיצן ביים טיש
אנטקעגן און קוועלן, שמייכלען, האבן גרויס
פארגעניגן.

זיידע נוח

באבע זלאמע

די רביצין מיט די אייניקלעך

איז געווען א רב מיט א רביצין. איינמאל,
פרייטיק, איז דער רב אוועק אין שול, די רביצין
אין מיל, און די קינדערלעך זיינען געבליבן
אליין אין דער היים.

ניש ווייט אין וועלדל האט א בער געווינט.
האט ער געזען, דער רב איז אוועק אין שול,
די רביצין אין מיל און די קינדערלעך זיינען אליין
אין שטוב, איז ער צו דער טיר צוגעגאנגען און
קלאפן אנגעהויבן:

טוק-טוק-טוק!

טוק-טוק-טוק!

טראך-טראך-טראך!

— קינדערלעך, קינדערלעך, עפנט מיר אויף,
ניש מיר א שטיקעלע חלה מיט פיש, איד בין
אן ארעם יינגעלע.

— ניין, ניין! — האבן די קינדערלעך אויס-
געשריגן.

— ניין, ניין!

דו ביסט א בער
און קומסט אהער,
קומסט פון טיפן וואלד
אונדז אויפעסן באלד.

דער בער איז אוועק, זיך איבערגעטאן, צו
דער טיר צוגעגאנגען און ווידער קלאפן אנגע-
הויבן:

טוק-טוק-טוק!

טוק-טוק-טוק!

— קינדערלעך, קינדערלעך! עפנט מיר
אויף! גיט מיר א ביסעלע קאשע. איך בין דאס
ישיבה-יינגל, וואס עסט ביי איך שבת.

— ניין, ניין! — האבן די קינדערלעך אויס-
געשריגן.

— ניין, ניין!

דו ביסט א בער
און קומסט אהער,
קומסט פון טיפן וואלד
אונדז אויפעסן באלד.

דער בער איז אוועק, זיך ווידער איבער-
געטאן, צו דער טיר צוגעגאנגען און קלאפן גענומען:

טוק-טוק-טוק!

טוק-טוק-טוק!

— קינדערלעך, קינדערלעך! עפנט מיר
אויף! גיט מיר א שטיקעלע קוגל! איך בין
אנדריי דער גוי, וואס נעמט ביי אייך די שבת-
לייכטער אראפ. איך האב אייך שבת-אויבס
געבראכט.

— ניין, ניין! — האבן די קינדערלעך אויס-
געשריגן.

— ניין, ניין!

דו ביסט א בער
און קומסט אהער,
קומסט פון טיפן וואלד
אונדז אויפעסן באלד.

דער בער איז אוועק א צערייצטער, זיך
ווידער איבערגעטאן, צו דער טיר צוגעגאנגען,
און קלאפן אנגעהויבן:

טוק-טוק-טוק!

טוק-טוק-טוק!

— קינדערלעך, קינדערלעך! עפנט מיר
אויף! גיט מיר א ביסעלע צימעס. איך בין

העשל דער שמש, וואס רופט אין שול אריין.

— ניין, ניין! — האבן די קינדערלעך אויס-
געשרינגן.

— ניין, ניין!

דו ביסט א בער

און קומסט אהער,

קומסט פון טיפן וואלד

אונדז אויפעסן באלד.

איז דער בער אין כעס געוואָרן, א שטארקן
ברום געטאָן און א זעץ געטאָן אין טיר — און
די טיר צעפראַלט.

די קינדערלעך האָבן זיך שטארק דערשראָקן
און זיך באַהאלטן: איינער אויפן אויזן, איינער
אין אויזן, איינער אין שאַפּע און איינער אונטער
דער שאַפּע, איינער אויפן טיש, איינער אונטער
טיש, איינער אויף דער קאנאָפּע, איינער אונטער
דער קאנאָפּע. און דאָס קליין העשעלע האָט
זיך באַהאלטן אין א קליין פּלעשעלע.

איז דער בער אריינגעגאנגען, דעם אויזן
געעפנט, דעם משאַלנט אויפגעגעסן, דערנאָך די
קינדערלעך אויפגעזוכט פון אויזן, פון אונטערן
אויזן, פון שאַפּע, פון אונטער דער שאַפּע, פון

קאנאפע. פון אונטער דער קאנאפע, און — האם!
האם! — זיי אלע איינגעשלונגען.

דערנאך זיך ארומגעקוקט, ארומגעקוקט,
געכאפט די פיס, אויף די פלייצעס און אין וואלד
אריין.

דער רב איז געקומען פון שול, די רביצין
פון מיל, זעען זיי: מירן אפן, משאלנט אויפ-
געגעסן און די קינדערלעך זיינען נישטא.

האָבן זיי די קינדערלעך געזוכט, אויפן אויוו,
אין אויוו, אין שאפע, אונטער דער שאפע —
נישטא. אויפן טיש, אונטערן טיש, אויפן
קאנאפע, אונטערן קאנאפע, — נישטא.

פלוצים הערן זיי:

— מאמע, מאמע, אַט ביו איד! אַט ביו
איד!

האַט די רביצין א קוק געטאן און דערזען:
העשעלע באהאלטן אין א קליין פלעשעלע.

האַט זי העשעלען פון פלעשעלע ארויסגע-
נומען, האט איר העשעלע דערציילט, ווי דער
בער האט די מירן אויסגעזעצט, דעם משאלנט
אויפגעגעסן, די קינדערלעך איינגעשלונגען, און
אין וואלד אוועק.

זיינען זיי אין וואלד אוועק, דעם בער צו זוכן:

גייען זיי וואלד איין, וואלד אויס, דערזעען זיי
אין עק וואלד דעם בער שטיין.

האָט די רביצין דעם בער אָנגעהויבן אזוי
פארנארן:

— בערעלע, בערעלע! קום אהער, נא דיר
א שטיקעלע חלה מיט פיש!

— וויל איך נישט.

— בערעלע, בערעלע! קום אהער, נא דיר
א ביסעלע קאשע.

— וויל איך נישט.

— בערעלע, בערעלע! קום אהער, נא דיר
א שטיקעלע קוגל!

— וויל איך נישט.

— בערעלע, בערעלע! קום אהער, נא דיר
א בעכערל וויין אויף קידוש!

— איך וויל, איך וויל! — האָט דער בער
אויסגעשריגן און צו דער רביצין צוגעלאָפן.

האָט אים די רביצין וויין געגעבן, איז ער
איינגעשלאָפן.

האָט אים די רביצין דעם בויך צענומען, און
אלע קינדערלעך געפונען.

די קינדערלעך האבן שטעקנס געכאפט,
און דעם בער פארטריבן אין טיפן, טיפן וואלד
אריין.

א פלעקל אריין, א פלעקל ארויס
די גאנצע מעשה איז שוין אים!

דאס קוכעלע

איז געווען א זיידע מיט א באַבע. בעט דער זיידע:

— באק מיר, אלטיטשקע, א קוכעלע אָפּ.

— פון וואָס זאָל איך עס דיר אָפּבאקן?

— זאָגט די באַבע, — נישטאָ קיין מעל.

האַט די באַבע געפּאַלגט און איז אין קאַמער אוועק, אלע ווינקעלעך ארומגעשארט, אלע פּאַרצקעס ארומגעווישט און פון דעם מעל א קוכעלע פּאַרקנאַטן און אין איוון אריינגעזעצט. אויסגעבאקן דאָס קוכל, פון איוון ארויסגענומען און אויפן פענצטער געלייגט — עס זאָל זיך אויסקילן.

לייגט דאָס קוכעלע אויפן פענצטער — לייגט, לייגט, ביז ס'איז דעם נימעס געוואָרן צו לייגן און — אראָפּגעקייקלט זיך: פון פענצטער צו דער טיר, פון דער טיר צום גראָז, און פון דעם גראָז אויפן וועג אראָפּ — און אוועקגעקייקלט זיך ווייט־ווייט אין וואַלד אריין.

קייקלט זיך קוכעלע מיטן וועג גלייך און
באגעגנט עם א העזעלע.

— קוכעלע, קוכעלע! איד וועל דיך אויפעסן!

— ניין, העזעלע, וועסט מיך ניש אויפעסן;
איד וועל בעסער א לידעלע זינגען.

העזעלע שטעלט מויל און אייערו אן, און
קוכעלע זינגט:

פאטש-פאטש קיכעלעך
כלויה ארום אן שיכעלעך!
אלע ווינקעלעך ארומגעשארט,
מיך פון דארט ארויסגענארט.
אין מולטער פארקנאטן
אין איוון פארבעטן
אויפן פענצטער געליינט —
ביז איד פון זידן-אנטלאפן
פון באבן אנטלאפן,
און פון דיר, ארעם-העזעלע
וועל איד אויך אנטלויפן!

און מיטן וועג גלייך זיך אוועקגעקייקלט —
קנים מיטן אויג אנצוזען.

קייקלט זיך קוכעלע אויפן ווייטן וועג און
אים אנטקעגן לויפט א וואלט.

— קוכעלע, קוכעלע! איך וועל דיר אויפעסן!
— ניין, וואלף, וועסט מיר נישט אויפעסן!
הער בעסער, איך וועל דיר אן לידעלע זינגען.

און זינגט:

פאטש-פאטש קיכעלעך
כ'לויף ארום אן שיכעלעך!
אלע ווינקעלעך ארומגעשארט,
מיר פון דארט ארויסגענארט.
אין מולטער פארקנאטן
אין אויוון פארבעטן
אויפן פענצטער געלייגט —
ביז איך פון זיידן אנטלאפן
פון באבן אנטלאפן,
פון העזעלע אנטלאפן,
און פון דיר, וואלף, —
וועל איך אויך אנטלויפן!

און זיך ווייטער אוועקגעקייקלט, קוים מיטן
אויג אנצוזען.

קייקלט זיך ווידער דאס קוכעלע אויפן ווייטן
וועג, ערשט לעקיש-בער קומט אים אנטקעגן.

— קוכעלע, קוכעלע! איך וועל דיר אויפעסן!

— נארישער בער, ווי פאלט דיר גאר איין,

אויפצועסן מיר? הער בעסער, איך האב פאר דיר
א לידעלע גאָר אן אנטיק.

בער שפיצט די אויערן אָן און קוכעלע זינגט:

פאטש-פאטש קיכעלעך
כ'לויף ארום אָן שיכעלעך!
אלע ווינקעלעך ארומגעשארט,
מיר פון דאָרט ארויסגענארט.
אין מולטער פארקנאָטן
אין אויוון פארבעטן
אויפן פענצטער געלייגט —
בין איך פון זיידן אנטלאָפן
פון באַבן אנטלאָפן,
פון העזעלע אנטלאָפן,
פון וואַלף אנטלאָפן,
און פון דיר, לעקיש-בער,
וועל איך אויך אנטלויפן!

און זיך ווייטער אוועקגעקייקלט, קוים מיטן
אויג אַנצוזען.

קייקלט זיך קוכעלע, קייקלט זיך און קומט
אויפן ברייטן וועג ארויס און אים אנטקעגן לויפט
א פארסאפעטער פיקסל נאשער.

— הא, וואָס מאכסטו עפעס, קוכעלע, דו
מיין קוכעלע שייין? ס'ארא פרישינקער, ס'ארא
רויטינקער!

קיבעלע טאנצט אויף אונטער פון פרייד
און טוט גלייך אויף א בערגעלע א שפרונג און
צעגיסט זיך אויף א דין קעלכל:

פיקסל הערט און רוקט זיך דערווייל
פאמעלעך צו נענטער און נענטער:

פאטש-פאטש קיבעלעך
כ'רויף ארום און שיבעלעך!
אלע ווינקעלעך ארומגעשארט,
מיד פון דארט ארויסגענארט.
אין מולטער פארקנאטן
אין אויוון פארבעטן
אויפן פענצטער געלייגט —
בין איד פון זיידן אנטלאפן
פון באבן אנטלאפן,
פון העזעלע אנטלאפן,
פון וואלף אנטלאפן,
פון בער אנטלאפן,
און פון דיר, פיקסל,
וועל איד אויך אנטלויפן!

— א שיין לידעלע, — זאגט פיקסל, —
נאך אן אנטיק פון א לידעלע! איד בין אבער
אלט, קוים וואס איד הער.

— זיי אזוי גוט, קיבעלע, קום צו מיר
נענטער, שפרינג ארויף אויף מיין געזעלע און
נאך אמאל זינג עם מיך איבער.

קובעלע דערפרייט, וואס זיין לידעלע
געפעלט, טוט א שפרונג גלייך אויף פיקסלס
נאָן ארויף און צעזינגט זיך אויפן קול:

פאטש-פאטש קיבעלעך — — —

און פיקסל — האם! — דאס קובעלע
אויפגעגעסן.

דריי בערן

זיינען געווען דריי בערן און האבן געלעבט
צוזאמען אין א שטיבעלע אין מיטן וואלד.

איינער פון זיי איז געווען גאר א קליין
בערעלע.

דער צווייטער איז געווען א גרעסערער בער.
און דער דריטער איז געווען גאר א גרויסער
בער.

יעדער פון זיי האט זיך געהאט זיין
טעלערל צום עסן. דאס קליין בערעלע — א
קליין טעלערל, דער גרעסערער בער א גרעסער
טעלערל און דער גרויסער בער — א גרויסן
טעלער.

און יעדער האט געהאט זיין אייגן בענקעלע
צום זיצן: דאס קליין בערעלע — א קליין בענקעלע,
דער גרעסערער בער — א גרעסער בענקעלע.

און דער גרויסער בער — א גרויס בענקל.

און יעדערער האט געהאט זיין אייגן בעטל
צום שלאפן: דאס קליין בערל — א קליין בעטעלע,
דער גרעסערער בערעלע — א גרעסער בעטעלע,
און דער גרויסער בער — א גרויסע בעט.

איינמאל האבן זיי זיך אפגעקאכט א זופ
אויף מיטאג, האבן די זופ צעגאסן אין די טעלער,
און אליין זיינען זיי זיך אביסל דורכגעגאנגען
אין וואלד, ביז די זופ וועט זיך אויסקילן. דאס
איז געווען זייער א גוטע, פעטע זופ.

די בערן שפאצירן זיך דארט, און אין זייער
שטיבעלע איז דערוויל אריינגעקומען א קליין
מידעלע, "מערעלע גאלדהערעלע" האט מען
זי גערופן.

דאס מידעלע איז נאך קיינמאל ניט געווען
אין דעם וואלד און האט דאס קליינע שטיבעלע
נאך קיינמאל ניט געזען. דאס איז געווען אזא
ליכטיק, שיינ, קליין שטיבעלע!

דאס מידעלע האט געכאפט א קוק אין
פענצטער אריין, דערנאך איז לאך פון שלאס.
דערזען, אז קיינער איז אין שמוב ניטא, האט זי
אז עפן געטאן די טיר — די טיר איז ניט געווען
פארשלאסן, ווייל די בערן זיינען געווען גוטע
בערן, זיי האבן אליין קיינעם קיין שלעכטס ניט

געטאָן, און נישט געטראכט, אז עמעצער און
אנדערער קאָן זיי שלעכטס טאָן.

מערעלע איז אריינגעגאנגען אין שטיבעלע,
האַט דערזען אויפן טיש די אויסגעקילטע זופ,
האַט זי זיך שטארק דערפרייט און באלד גענומען
זיך אליין מכבד זיין.

אפריער האָט זי פארוזכט דעם גרויסן בערס
זופ, איז געווען צו הייס, דערנאָך האָט זי פארוזכט
דעם מיטעלן בערס זופ, איז אָבער געווען צו
קאלט, דעמאָלט איז זי צוגעגאנגען צום קליינעם
בערעלעס טעלערל און פארוזכט די זופ, איז
געווען נישט צו הייס, נישט צו קאלט, פונקט, ווי
מען דארף. און די זופ איז געווען אזוי געשמאק,
אז זי האָט עס אויפגעגעסן אינגאנצן, דערנאָך
איז גאלדהערעלע ארויפגעקראַכן אויפן גרויסן בערס
בענקל, איז עס אָבער געווען צו הארט פאר איר.
האַט זי א פרוז געטאָן דעם מיטעלן בערס
בענקל — איז עס צו ווייך געווען, איז זי דעמאָלט
ארויף אויף דעם קליינעם בערעלעס בענקעלע,
און עס איז געווען נישט צו הארט און נישט צו
ווייך, פונקט ווי מ'דארף. אָבער דאָס מיידעלע
האַט זיך אין דעם אזוי טיף אריינגעזעצט, אז
דאָס בענקל האָט זיך צעבראָכן און מערעלע
איז געפאלן אויף דער ערד מיט די פיסלעך
ארויף.

האַט זיך דאָס מיידעלע אויפגעהויבן, איז
ארויפגעגאנגען אויף די טרעפּ ארויף. דאָס איז
געווען דער שלאָף-צימער פון די בערן און עס
זיינען געשטאנען דריי בעטלעך.

צווערשט האָט זי זיך צוגעלייגט אינם גרויסן
בערס בעט. איז איר אָבער געווען צו הויך
צוקאַפּנס, האָט זי זיך אוועקגעלייגט אינם
מיטעלן בערס בעטל, איז עס אָבער געווען צו
נידעריק צופּוסנס, איז זי דעמאָלט אריבער אינם
קליינעם בערעלעס בעטעלע, און דאָס איז געווען
נישט צו הויך, נישט צו נידעריק, פּונקט, ווי
מ'דארף. האָט זיך גאָדהערעלע איינגעדעקט מיט
דער קאַלדדע און איז אנטשלאָפּן געוואָרן.

אפּגעשפּאצירט, זיינען די בערן צוריקגעקומען
אהיים נעמען זיך צום מיטאָג.

און מערעלע - גאָדהערעלע האָט געלאָזן
שטעקן דעם גרויסן בערס לעפל אין זיין טעלער.

— **עמעצער האָט געזופּט מיין זופּ!**

האַט דער גרויסער בער געזאָגט מיט זיין גראָבן
קול.

און אז דער מיטעלער בער האָט א קוק
געגעבן אין זיין טעלער, האָט ער דערזען, אז
אויך אין זיין זופּ ליגט די לעפל.

— **מיין זופּ האָט אויך עמעצער געזופּט!**

— האָט דער מיטעלער בער געזאָגט מיט זיין שטילערער שטים.

דעמאָלט האָט דאָס קליינע בערעלע אויך אַ קוק געגעבן אין זיין טעלערל, ביי אים אין טעלער איז אויך געלעגן די לעפל, נאָר די זופ איז דאָרט שוין ניט געווען!

— מיין זופ האָט אויך עמעצער געזופט און זי אינגאנצן אויפגעגעסן! — האָט דאָס בערעלע אַ געשריי געמאָן מיט זיין דין, שוואַך קעלעכל.

דאָס דערזען, האָבן די דריי בערן פאַר-שטאַנען, און עמעצער איז דאָ געווען אין שטוב ביי זיי, און זיי האָבן גענומען זוכן אין אלע ווינקעלער.

און אז גאָלדהערעלע איז אויפגעשטאַנען פונם גרויסן בערס בענקל, האָט זי נישט אוועקגעלייגט דאָס קישעלע צוריק אויף זיין אָרט.

— עמעצער איז געזעסן אויף מיין

בענקל! — האָט דער גרויסער בער געזאָגט מיט זיין גראַבער שטים.

און מערעלע גאָלדהערעלע האָט צעקנייטשט אויך דאָס קישעלע פונם מיטעלן בער.

— עמעצער איז געזעסן אויף מיין בענקל!
— האָט דער מיטעלער בער געזאָגט מיט זיין שטילערער שטים.

און וואס מערעלע - גאלדהערעלע האט
געטאן מיט דריטן בענקעלע ווייסט איר דאך
שוין.

— עמעצער איז געזעסן אויף מיין בענקל און עס
אינגאנצן צעבראכן! — האט געשריען דאס קליינע
בערעלע מיט זיין דין, שוואך קעלעכל.

דאס אלץ דערזען און אונטן קיינעם נישט
געפונען, האבן זיך די בערן פארבראכט: מען
דארף ארויפגיין ארויף, א קוק טאן אין שלאף-
צימער.

מערעלע האט געהאלטן דעם גרויסן בערס
קישן און נישט אוועקגעלייגט צוריק אויף איר
ארט.

— עמעצער איז געלעגן אויף מיין
בעט! — האט דער גרויסער בער געזאגט מיט
זיין גראבער שטים.

מערעלע - גאלדהערעלע האט אראפגערוקט
די קישן אויך אויף דעם צווייטן בעט.

— עמעצער איז געלעגן אויף מיין בעט!
— האט דער מיטעלער בער געזאגט מיט זיין
שטילערער שטים.

און אז דאס קליינע בערעלע האט א קוק-
געגעבן אויף זיין בעטעלע, איז די קישן געווען
אויף איר ארט, און אויף דער קישן האט ער

דערווען א קאפ מיט דינע גאלדענע פערדעמלעך;
דאס איז געווען דעם מיידעלעס גאלדענע האר!

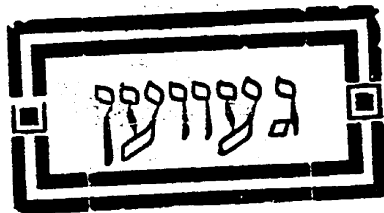
— עמיצער האט זיך געלייגט אין מיין בעסל און
ליגט נאך איצט אויך! — האט א געשריי געטאן
דאס קליינע בערעלע מיט זיין שטילערער שטים.

מערעלע האט אין שלאף געהערט דעם
גרויסן בערס גראבן קול, האט זי געמיינט —
עס דונערט. דערנאך האט זי געהערט דעם
מיטעלן בערס שטילערע שטים, האט זיך איר
אויסגעוויזן — מען רעדט פון שלאף, און אז זי האט
דערהערט דעם קליין בערעלעס דין, שוואך
קעלעכל, האט עס איר אזא קוויטשע געטאן
אין אויער, אז זי האט זיך גלייך אויפגעכאפט.
זי האט אויף גיך זיך אוועקגעזעצט אויפן בעטעלע
און דערווען דריי בערן לעבן זיך, האט זי זיך
אראפגעקוילערט אויף דער ערד פון דער
צווייטער זייט און זיך געלאזט לויפן צום פענצטער.

דאס פענצטער איז געווען אפן, ווייל די
בערן, אז זיי פלעגן גאנץ פרי ארויסגיין פון
זייער שלאף-צימער, פלעגן זיי אויפגעפענען די
פענצטער.

דאס פענצטער איז געווען נישט גאר הויך,
איז מערעלע-גאלדהערעלע ארויסגעשפרונגען דורך
דעם פענצטער און זיך געלאזט לויפן מיט אלע
כוחות אהיים צו איר מאמען.

דאס גאלדענע קייקעלע

— אמאל א ברודערל מיט א שוועסטערל —
הנהלע און משהלע.

ס'איז געווען פאר פסח. ביי אלע קינדערלעך
איז שוין געווען אנגעגרייט אויף יום-טוב נייע
קליידעלעך מיט נייע שיכעלעך. נאך משהלע מיט
הנהלען האבן גארנישט ניט געהאט. דער טאטע
איז געווען קראנק און זיי גארניט געקאנט קויפן.

הנהלע מיט משהלען האבן אלץ געווארט
אויף נייע שיכעלעך מיט נייע קליידעלעך, נאך
ס'איז שוין פסח אנגעקומען און קיין נייע שיכעלעך
מיט נייע קליידעלעך איז נאך אלץ ניטאָ.

הנהלע מיט משהלען האבן זיך אויף דעם
שוועל אוועקגעזעצט. זיי זיינען געווען פארזארגט
און זיך געשעמט פאר די חברטעס ווייזן.

הנהלע האט זיך שטארק צעווייגט.

מיט א מאַל האָט זיך אן אלטער מאן פאר
זיי באזיזן, מיט א לאנגער, ווייסער באַרד, מיט
לאנגע, ווייסע ברעמען און מיט אויגן ליכטיקע,
זיי שטערן.

ער איז צו זיי צוגעגאנגען און געפרעגט:
— קינדערלעך, קינדערלעך! וואָס וויינט
איר?

— נוי אזוי זאלן מיר ניט וויינען, אלע
קינדערלעך האָבן נייע שיכעלעך מיט נייע
קליידעלעך אויף יום־טוב און מיר האָבן גאַרניט.

— שאַט, קינדערלעך! וויינט ניט. נאט איך
בעסער שפילעכלעך, צוויי גאַלדענע קייקעלעך.

און דער אלטער איז פארשוונדן.

חנהלע מיט משהלען האָבן גענומען די
קייקעלעך באטראכטן. האָבן זיך די קייקעלעך
פון די הענט אראָפגעגליטשט און קייקלען זיך
אַנגעהויבן.

משהלע מיט חנהלען האָבן זיך געלאָזן גאָד
די קייקעלעך לויפן.

די קייקעלעך קייקלען זיך בארג ארויף,
משהלע מיט חנהלען לויפן בארג ארויף.

די קייקעלעך קייקלען זיך בארג אראָפ,
משהלע מיט חנהלען — בארג אראָפ.

ביז די קייקעלעך האבן זיך פארקייקלט
אין א טיפן, טיפן וואלד אריין.

משהלע מיט חנהלען זיינען שוין מיד, נאך
די קייקעלעך קייקעלען זיך ווייטער און ווייטער,
און משהלע מיט חנהלען לויפן אלץ ווייטער און
ווייטער.

מיט א מאל האבן זיי פון ווייטן דערזען
א שטיבעלע. די קייקעלעך האבן זיך אין שטיבעלע
אריינגעקייקלט, משהלע מיט חנהלען זיינען נאך
זיי אין שטיבעלע אריין.

האבן זיי אין שטיבעלע דערזען:

צוויי גאלדענע בעטעלעך, מיט רויטע,
זיידענע קישעלעך, מיט גאלדענע פוס-בענקעלעך.
די קייקעלעך האבן זיך אונטער די בעטעלעך
ארונטערגעקייקלט און דארטן ליגן געבליבן.

משהלע מיט חנהלען האבן זיך שלאפן
געלייגט אין די גאלדענע בעטעלעך.

משהלע שלאפט אין זיין בעטעלע און
אונטן ליגט זיין גאלדן קייקעלע. חנהלע שלאפט
אין איר בעטעלע און אונטן — איר גאלדן
קייקעלע.

גאנץ פרי האט זיך משהלע אויפגעכאפט
און אין צימערל א קליין טירעלע דערזען. האט
ער חנהלען אויפגעוועקט, צוזאמען דאס טירעלע

געעפנט און אין א קליין שטיבעלע אריינגעגאנגען.
 זען זיי אויף א שישעלע א גאלדן
 קליידעלע, גאלדענע שיכעלעך, זיידענע זעקעלעך
 און א רויט, זיידן סטענגעלע. און אויף דעם
 צווייטן שישעלע — רויטע, זיידענע הייזעלעך
 מיט גאלדענע קנעפעלעך, גאלדענע שיכעלעך,
 א רויט, זיידן היטעלע מיט א גאלדן קוטאסל.
 משהלע מיט חנהלען האבן די קליידעלעך
 אנגעטאן — פונקט נאך זייער מאס. זיי האבן
 די שיכעלעך אנגעטאן — פונקט גוט. האבן זיי
 זיך שטארק דערפרייט, געשפרונגען און געטאנצט,
 נאך פלוצים איז חנהלע טרויעריק געוואָרן.

— ווי וועלן מיר אהיים גיין? — פרעגט זי
 משהלען.

— שא, זאָרג ניט. כּוועל דאָס קייקעלע
 בעטן, וועט דאָס אונדז אהיים פירן.

משהלע איז צום קייקעלע צוגעגאנגען און
 בעטן אנגעהויבן:

קייקעלע, דו שיינס,
 קייקעלע, דו קליינס,
 פיר אונדז פונם וועלדעלע
 צו טאטע-מאמעס שטיבעלע ...

טור-טור-טור-טור — האבן די קייקעלעך
 זיך קייקלען אנגעהויבן. משהלע מיט חנהלען

זיינען גאָד די קייקעלעך נאַכגעלאָפּן.

די קייקעלעך קייקלען זיך באַרג אַרויף —
משהלע מיט חנהלען לויפן באַרג אַרויף. די
קייקעלעך קייקלען זיך באַרג אַראָפּ, משהלע מיט
חנהלען — באַרג אַראָפּ. ביז זיי האָבן פון ווייטן
זייער שטיבעלע דערזען.

זיינען זיי מיט פרייד אין שטיבעלע אַרייַן-
געלאָפּן.

— טאַטע! מאַמע!

האַבן טאַטע-מאַמע ניט דערקענט און
געפרענט:

— ווער איז דער פּרינץ מיט דער פּרינצעסין?

מאַמע, דו דערקענסט אונדז ניט? — האָבן
די קינדער אויסגעשריגן.

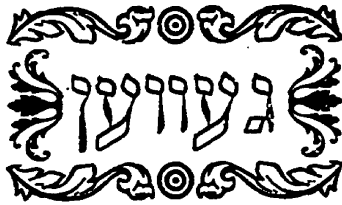
די מאַמע האָט זיי אין די אויגן אַרייַנגעקוקט
און משהלען מיט חנהלען דערקענט.

די קינדערלעך האָבן דער מאַמען אלץ
דערציילט.

האַט זי זיך שטאַרק דערפרייט, זיי געקושט,
געהאלדזט, געאַרעמט, געטאַנצט.

זיי האָבן געטרונקען, געגעסן און אליהו
הנביא ניט פאַרגעסן.

יענטעלע רויט-מענטעלע

אמאל א מיידעלע, יענטעלע. האט איר די באַבע אויף יום-טוב געשאַנקען א רויט מענטעלע. דאָס מענטעלע האָט איר זייער געפאסט. זי פלעגט עס תמיד טראָגן אין גאס, און אלע האָבן זי גערופן רויט-מענטעלע.

איין מאל, פורים, זאָגט צו איר די מאמע:

— פו אן דאָס רויטע מענטעלע, נעם א המן-טאש, שטראָדל, א פורים-קוילעטש, פלאָדן, און טראָג אוועק דער באַבען שלח-מנות, זי זאל האָבן צו פארבייסן נאָכן תענית. נאָר זע, זאם זיך ניט לאנג אין וואלד. וואָלף איז היינט ביזן פוקסן זוכן קעז. גיי געזונט און קום געשווינד.

דאָס מיידעלע האָט אנגעטאָן דאָס רויטע מענטעלע, גענומען המן-טאש, שטראָדל, א פורים קוילעטש, פלאָדן, זיך געזעגנט מיט דער מאמען און אוועק צו דער באַבען.

גייט זיך דאס מיידעלע אין וואלד און
טראכט אלץ: ווו זעט מען וואלד וואס איז בייז?
און פוקס וואס זוכט קעז?

און ווי זי טראכט אזוי, באווייזט זיך פאר
איר א וואלד.

— גוט-פורים, מיידעלע! ווו גייסטו עס
אזוי אין וואלד?

— איך טראג דער באָבען שלח-מנות, זי
זאל האָבן צו פארבייסן נאָכן תענית. אָט איז
א המן-טיש, שטראַדל, א פורים-קוילעטש, פלאָדן.

— ווייסטו וואָס, מיידעלע? — זאָגט דער
וואַלד, — איכל לויפן דער באָבען די בשורה
זאָגן, אז דו קומסט איר שלח-מנות טראָגן.

וואַלד האָט זיך הענרום-פענרום געלאָזט
לויפן, דער באָבעס שטוב געטראָפן, און אין טירעלע
אַנגעהויבן קלאַפן:

טוק-טוק-טוק-טוק.

— באָבעניו, באָבעניו, עפן מיר אויף! דאָס
בין איך רויט-מענטעלע, דיר געבראכט שלח-
מנות, זאָלסט האָבן צו פארבייסן נאָכן תענית.

— גיב מיטן הענטעלע א צי דאָס שנרעלע,
וועט זיך עפענען דאָס טירעלע.

וואַלד האָט א צי געטאן דאָס שנרעלע,

געעפנט דאס טירעלע, אריין אין שטיבעלע, צו
באבעס בעט צוגעלאפן, און — האם-האם! האם-
האם! די באבעניו איינגעשלונגען.

דערנאך אירע קליידער אָנגעטאן און זיך
צו איר אין בעט אריינגעלייגט.

און דוים - מענטעלע איז גענאנגען אין
וועלדעלע, זיך געיאַגט נאך א שפעלע, געהידעט
אויף א ברעטעלע, און ערשט פארנאכט צו
באבעס שטיבעלע געקומען.

טוק-טוק-טוק-טוק!

— באבעשי, באבעשי, עפן מיר אויף! דאס
בין איר, דוים-מענטעלע, דיר געבראכט שלח-
מנות, זאלסט האָבן צו פארבייסן נאָכן תענית.
אַט איז א המן - טאש, שטראַדל, א פורים-
קוילעטש, פלאָדן.

— גיב מיטן הענטעלע א צי דאס שנירעלע,
וועט זיך עפענען דאס טירעלע, — זאגט דער
וואָלף.

דאס מיידעלע האָט מיטן הענטעלע א צי
געטאן דאס שנירעלע, געעפנט דאס טירעלע,
אין שטיבעלע אריין, צו באבעס בעט צוגעלאפן
און פארווונדערט שטיין געבליבן.

— באבעשי, באבעשי! וואס האָסטו אוועלכע
לאנגע פיס?

— איד זאל בעסער לויפן, מיין פייגעלע.
— באַבעשי, באַבעשי! וואָס האָסטו אוועלכע
לאנגע הענט?

— איד זאל דיר בעסער אדומנעמען, מיין
אוצרל.

— באַבעשי, באַבעשי! וואָס האָסטו אוועלכע
ברענענדיקע אויגן?

— איד זאל דיר בעסער זען, מיין גאלד.
— באַבעשי, באַבעשי! וואָס האָסטו אוועלכע
שפיציקע ציין?

— איד זאל דיר אויפעסן.
וואָלף האָט ברייט דאָס מויל געעפנט און
זיך אויפן מיידעלע געלאָזט.

האַט זי א גרויסן געשריי געטאָן. ניט ווייט
אין יחואל דער וואסער-טרעגער גענאנגען, אין
ער אין שטיבעלע אריין, דעם וואָלפס בוך
צענומען און די באַבע, א פרישע, א לעבעדיקע,
ארויסגענומען.

האַבן זיי זיך שטארק געפרייט, אין דאָ
געדרייט, א פורים-קוילעטש אין דער לענג, א
המן-טאש אין דער ברייט, — און ס'איז גרויס
געווען די פרייד.

א שפרונג און א לאַף
צו דער מעשה א סוף.

מייזעלע גנב

זיידע אבא און די באַבע דאַבע, אז זיי זיינען
געוואָרן אלט, זיינען זיי אוועקגענאנגען אין וואַלד.
אזוי ווי זיי גייען, האָבן זיי פֿלוצלונג אַ הייזל
דערזען. קומען זיי אַרײַן אין הייזל, לופט זיי
אנטקעגן אַ קליין מייזל און זאָגט אזוי: אוי, אוי,
אוי, וואָס דאַרפט איר האָבן דאָ? גייט אײך,
קיינער איז נישט אַ חוץ איר מייזל אין קליינעם
הייזל.

זאָגט דער זיידע: — גוט, אז קיינער איז
נישט וועלן מיר פֿאַקע בלייבן דאָ, און דו קליין
מייזל, דאַרפסט האָבן אזא גרויס הייזל? ס'קען זיך
דיר נישט לוינען, אז דו זאָלסט אין אַ לעכל
וויינען? לאָזט אַראָפּ דאָס מייזל זיין עק, ווערט
ברוגז און גייט אוועק. איז די באַבע מיטן זיידן
אין הייזל געזעסן און אַן מייזל פֿאַרגעסן. אָבער
דאָס מייזל האָט נישט געשוויגן, ס'איז אין לעכל
געלעגן און געפֿראכט: ווען ס'וועט ווערן נאַכט,

וועט עס א סך שארן אנמאכן, מיזועט שוין וויסן
ווי פון א מיזל צו לאכן.

איז די נאכט געקומען, א ווינט אין דרויסן
האט אנגעהויבן צו ברומען. דער זידע מיט דער
באבען האבן געבראפעט און אין דרויסן האט
א רעגנרל געקאפעט. איז דאס מיזל שטייל
ארויס פונם לעכל, זיך אריינגעגעבעט אין קיכל.
איז די טעפלעך געשמעקט, אלצדינג ארומגעלעקט,
ביז ס'האט א שטיקל צוקער אנגעטראפן, האט
עס צוגעגעבעט און אנטלאפן.

גאנץ פרי גייט די באבע אריין אין קיך און
רעדט אליין אזוי ווי צו זיך: — אט וועל איך
דעם זיידן אפקאכן קאפע, וועל געמען דאס
שטיקל צוקער פון דער שאפע, וועט דער זידע
טרינקען און זיין פריילעך, און וועט שיינען ווי
א מלך. שוין אויפגעזאָרן די קאפע, גייט די
באבע צו דער שאפע, זוכט איין שעה, זוכט
צוויי שעה, דער צוקער איז גאר נישטאָ. דערווייל
קומט אריין דער זידע אבא און זאגט: — באבע
דאבע, דאבע, א גוט מאַרגן, וואָס האַלסטו זיך
אין איין זאַרנון?

— אוי, וויי, זידע אבא! — זאגט די באבע
דאבע. — עמיצער איז ביינאכט געקומען און
דעם צוקער צוגענומען.

זאגט דער זידע: — גיט וויין, איך וועל

שוין דעם גנב כאפן און אים נאך גוט אנקלאפן,
וועט ער שוין וויסן ווי א גנב צו זיין און קריכן
צו יענעם אין שאפע אריין.

דערווייל עפנט זיך די טיר, קומט דאס
קעצל און זאגט: — זיידע, א גוט מאַרגן דיר!

פרעגט דער זיידע: — קעצל דו קליינס,
קעצל דו שיינס, וואָס ביסטו' עפעס געקומען צו
אונדז צו גיין?

זאָגט דאָס קעצל: — ווייל איך וויל ביי
איך שטיין.

זאָגט דער זיידע; — וועסט דאָך אומעטום
נאשן?

מאכט דאָס קעצל: — פארקערט, איך וועל
אלע טעפלעך וואשן.

— גוט, — זאָגט דער זיידע.

איז דאָס קעצל געבליבן אין הייזל שטיין
און האָט אָנגעהויבן זיך ארומדרייען.

דערווייל איז געוואָרן נאכט, האָט זיך דאָס
קעצל עפעס פארטראכט. וואָס זשע האָט זיך
דאָס קעצל פארטראכט? ווייל אין לעכל האָט
זיך עמיצער צעלאכט. דאָס האָט זיך דאָס מיזל
אָנגעהויבן צו פרייען, ווייל יעדער שלאָפט, — קען
עס שוין אין קוד ווייטער גיין. גייט דאָס מיזל

איבערן הייזל, קוקט זיך אום, ארום און ארום,
 טראכט דאס מיזל: קיינער ניטא, וועט טאקע
 זיין א גוטע שעת. וועל איך ווייטער אין דער
 שאפע עפעס דערטאפן, דאס גיך אוועקנאפן.
 איך וועל אין לעכל אריין, וועט אזוי וויל צו מיר
 זיין. פלוצלונג, וויי! וויי! גיט דאס מיזל א געשריי.
 עמיצער האט עם געגעבן א כאפ און דערנאך
 א קלאפ. איינס און צוויי, דריי און פיר, מיזל-
 מיזל, אז וויי איז צו דיר. דאס קעצל פאטשט
 און שלאגט און דאס מיזל וויינט און וויינט.

א קאץ מיט א מיז
 די מעשה לאזט זיך אויס.

צו די לערער.

לערנען מעשהלעך מיט קינדער הייסט אזויפיל מאל פאר-
לייענען. לייענען, דערציילן, שפילן, פארשמעלן, צוגעבן אראפ-
נעמען, ענדערן און בכלל אויסנוצן אין אלערליי ארבעטן און
שפילן ביז דער אינהאלט, די בילדער, אויסדרוקן און שפראך
בכלל זאלן ווערן אן אייגנס פון די קינדער. "וויסן" — קענען
"דערקלערן" איז דא נישט וויכטיק לגמרי. מיר מיינען, אז אַם
דאָס ביכל מעשהלעך און א צאל פאסיקע לידער און פאָעמעס
קענען באַפרידיקן אינגאנצן דעם ערשטן קלאס, איבערהויפּט אין
די שולן וווּ דער עלטער פון די קינדער איז א נאַרמאלער פון
זעקסזיבן יאָר.